

ORGANİK TARIM DENETİM PROGRAMI

Organik Tarım ile ilgili Kontrol Prosedürü, Raporlama ve Sertifikasyon prosedürü, ilgili standartlar ve yasalar doğrultusunda düzenlenmiştir Türkiye’de 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu ve 18.08.2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (=TR Organik Yönetmeliği)”in uygulanması ile ilgili kurallar düzenlenir.

Denetim programı aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır:

- Müteşebbis tarafından faaliyete ilişkin güncel bilgi ve belgelerin sunumu (Organik Sistem Planı)
- Kontrol
- Sertifikasyon

İŞLEME DENETİM PROGRAMI

Ürün işleme faaliyeti ile ilgili kuralları TR Organik Yönetmeliği Md. 28, 29, 30,31 ve 32 de düzenlemektedir.

1. Organik Sistem Planı

Organik Sistem Planı doldurularak EGETAR’a kontrolden önce onay için gönderilmelidir. Organik Sistem Planı faaliyetin güncel durumunu yansıtmak için sürekli olarak güncellenmelidir. Değişiklikler en geç bir sonraki kontrol öncesi sertifikasyon kuruluşuna bildirilmelidir.

EGETAR tarafından bir Organik Sistem Plan şablonu sunulmuştur. Bu, aşağıdaki öğelerden oluşmaktadır:

- İlgili standart için Müteşebbisin Uygunluk Beyanı
- Faaliyetin ve tesislerinin/ünitelerinin komple tanımı
- Bütün üretim prosedürlerinin ve araçlarının tanımı; böylece EGETAR bunların ilgili standart ile uygunluğunu onaylayabilir.

2. İşleme Tesislerinin Denetimi

Kontrol esnasında faaliyetin tümünün ilgili standart şartları ile uygunluğu onaylanmaktadır. Yılda en az bir kez haberli yerinde bir kontrol gerçekleştirilir. Ayrıca haberli ve/veya habersiz kontroller sertifikasyon prosedürünün bir parçasıdır. Kontrolör, kontrol için gerekli görülen bütün dokümanları, kayıtları talep etmekle ve onaylamakla yükümlüdür ve buna yetkilidir.

2.1. Organik Sistem Planı (OSP)

Genel olarak kontrol Organik Sistem Planındaki beyanların onaylanmasına ve tesiste tespit edilenlerin mukayesesine dayanmaktadır. Gerekli olduğu takdirde Organik Sistem Planında düzeltmeler yapılmalıdır. Bu kontrolör veya müteşebbis tarafından yapılabilir ve müteşebbisten buna ilişkin ilave bilgi ve belgeler sunması talep edilebilir.

2.2. Tesiste/Yerinde Denetim

Tesiste/yerinde denetim operasyonun bütün kısımlarını kapsamaktadır:

- Yerinde denetim/değerlendirme bütün üretim alanlarının ve de bitişik binaları ve ambalaj tesislerini ve de altyapı ve üretim tesislerini
- Ham malzemelerin depolanması, ilgili hasat sonrası işleme, ürünlerin ayrımı
- İçine konan malzemelerin depolanması ve kullanımı, üretim ekipmanlarının, tankların temizlenmesi
- İçine konan malzemelerin depolanması ve kullanımı, tanımlama, altyapı
- İlgili alanlardaki genel durumun kavranması (dâhili/harici faktörler) hükümet düzenlemeleri, pazarlar, personel, v.s.

Faaliyetin bütün üretim prosedürleri ve araçları ve de aşağıdaki konular ile ilgili standart ile uygunluk konusundaki bütün somut tedbirler denetime tabidir:

- Hasat sonrası işleme
- Hammaddelerin ve işlenmiş ürünlerin depolanması ve işlenmesi
- Her türlü işleme: temizleme, yıkama, ısıtma, sterilizasyon, pastörizasyon, radyasyon, konsantrasyon, kurutma, inceltme, ayırma, kimyasal, biyolojik, enzimatik ve mekanik işleme, filtreleme, vakumlama, olgunlaştırma, dondurma, IQF, karıştırma v.s.
- Tarımsal menşeli ve de tarımsal menşeli olmayan bütün bileşenler ve işleme yardımcıları
- Üretim sürecindeki kritik adımların (Karışma, (Çapraz) –Bulaşma, Swap alma) sistematik olarak tanımlanmasına ilişkin prosedür ler

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(G.Müdür)

ORG-F07

- Organik ürünlerin yabancı malzemelerden ve organik olmayan ürünlerden ayrımı
- Ürünlerin izlenebilirliği
- Ambalajlama ve tanımlama (etiketler, ilgili sevkiyat evrakları)
- Malların akışı ve potansiyel üretim miktarları

2.3. Doküman Doğrulama

Aşağıda belirtilen dokümanlar kontrolörün denetimine tabidir:

- Üretim tesislerin yerleşim planı (uygulanabilir olduğu kadarıyla tesislerdeki üretim hatlarının ve malların akış diyagramının mal akış diyagramının şematik taslağı ile), bitişik binalar, depo, ambalaj ve etiketleme tesisi ile
- Kullanılan etiketlerin numunesi ve tanımları (ayrıca şirket evrakları: teslimat kâğıtları/fatura ve tanıtım)

Muhasebe dokümanlarına erişim, aşağıda yazılanlar hakkında bilgiler sağlamaktadır:

- Üretim programı/kalem listeleri, organik ve organik olmayan üretimden ürünler
- Reçeteler/tarifler
- İşleme protokolleri
- Temizlik tedbirleri hakkında bilgiler (ara temizlik, odaların ve tesislerin temizlenmesi)
- Bütün (müsaade edilen ve yasaklanan – standarda göre) maddelerin uygulanması
- Bütün (organik ve konvansiyonel olarak) üretilen ürünlerin listeleri
- Bütün tedarikçilerin listeleri (geçerli organik sertifikalar, irsaliyeler, faturalar, v.s. gibi izlenebilirlik ile ilgili dokümanlar dâhil)
- Ham malzeme alımları dokümanları (makbuzlar, satın alma kaydı, listeler veya muhasebeler) ve de işleme yardımları ve katkı maddeleri
- Depo muhasebesi
- Bitmiş ürünler sevkiyat dokümantasyonları (defterler, miktarlar, satışlar, tanım, sevkiyat evrakları, faturalar, nakliyat)
- İzlenebilirlik tedbirleri
- Ürün reklamasyonları, müşteri bilgileri/düzensizliklerin söz konusu olması halinde müşteri hizmet prosedürleri

2.4. Kontrol Raporu

- Kontrol raporu, kontrol sonuçlarını tanımlayan nihai belgedir. Kontrolör tarafından doldurulur ve hem kontrolör hem de müteşebbis ve/veya yetkilisi tarafından imzalanır.
- İlgili standartla ilgili tespit edilen uyumsuzlukları ve de uygunsuzlukların düzeltilmesi için denetlenen tarafça uygulanmak üzere belirlenen tedbirleri belgelendirir.

Kontrol raporunun sonuçları sertifikasyon için esastır.

2.5. Olası diğer Prosedürler

- Numune alımı daima mümkündür, ancak şüphe hallerinde zorunludur.
- Ambalajların ve/veya etiket malzemelerinin örnekleri
- Faaliyetin ek kısımlarının denetimi
- İlave kontroller

3. Sertifikasyon

- Sertifikasyon, Kontrol raporu ve Organik Sistem Planına ve kontrol sırasında alınan müteşebbisle ilgili diğer ek belgelere dayanmaktadır.
- Gerektiğinde, sertifikasyon için Yaptırım kataloguna uygun olarak ilave tedbirler (koşullar, düzeltici faaliyetler, yaptırımlar) koyularak yazılı şekilde müteşebbise iletilmektedir.
- Bunların uygulanması EGETAR tarafından Yaptırım katalogunda belirtildiği şekilde, kanıt belgelerin incelenmesi ve ilave kontroller gerçekleştirilerek doğrulanır.
- Sertifikasyon kararı / sertifika tanzimi

Hazırlanan bu Denetim Programı bir modeldir ve nihai değildir. Faaliyete özel durumlar tarif edilen bu programda belirtilen uygulamalar dışında başkaca uygulamaları da gerektirebilir. Bu program, EGETAR tarafından ilgili Standarda uygun olarak "Kontrol Prosedürü" ve "Raporlama ve Sertifikasyon prosedürü" uygulanması esnasında yön gösterici görevini yapmaktadır. Denetim programı değişikliklere tabidir.

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(G.Müdür)

4. Sertifikasyon Sonrası Sürec

Organik Tarım Kapsamında Yaptırımlar

1. Uyarı:

Tespit edilen tüm uyumsuzluklar için öncelikle uyarı yapılır. Düzenlenen uyarılarda düzeltici faaliyet süreci belgenin düzenlendiği tarihten itibaren kontrolörün belirleyeceği süre içinde Müteşebbis tarafından tamamlanmalıdır. Yaptırım gerektiren sebeplerin çözümlenmemesi halinde askıya alma uygulanır

2. Askıya Alma:

Uyumsuzluğun zamanında düzeltilmemesi durumunda etkilenen ürün ve/veya ünite askıya alınacaktır, askıya alma işlemi müteşebbise yazılı olarak bildirilir,

Kalıntı bulunması durumunda askıya almak için daha fazla nedenler araştırılabilir.

Askıya alma sırasında, ilgili ürün organik üretim metoduna referans ile satılamaz (sonuç olarak hiçbir işlem-ürün satış-sertifikası verilemez) ve askıya alma ile ilgili ürünlerde hiçbir sertifikasyon işareti kullanımı mümkün değildir.

EGETAR, potansiyel olarak onaylanmamış var olan ürünün, ürünün geri toplatılmasını ve etiketin düzeltilmesini de içeren, düzeltici bir faaliyete tabi tutulmasını isteyebilir.

Organik sertifikasyonun askıya alınma durumu, gerekli olan düzeltici önlemler uygulanıp doğruluğu sağlanıncaya kadar yürürlükte kalır. İlgili uyumsuzlukların müteşebbis tarafından 1 ay içerisinde düzeltilmemesi durumunda; müteşebbisten konuyla ilgili açıklama istenir. Müteşebbisin konuyla ilgili açıklamaları ve süre uzatması isteğinin uygun bulunması durumunda (eksik, yanlış belgenin tahmini hazırlanabilme süresine göre) 1-6 ay arasında ek süre verilir.

3. Geri Çekme (İPTAL)

Müteşebbisin, askıya almanın verilen zaman süresi içinde askıya alma nedenleri üzerinde yeterli çalışma yapmaması durumunda, sertifika geri çekilecektir (iptal etme ya da geçersiz kılma da denilmektedir).

Bir sertifika geri çekildikten sonra, olası bir sonraki kontrol sırasında tam bir kontrol yapılmalıdır. Yeni bir fiziksel kontrol sırasında standardın bütün konuları değerlendirilmelidir.

Müteşebbis, devam etmek istemediğini bir sonraki kontrolden önce belirtirse, onunla yapılan sözleşme durdurulur.

EGETAR, sözleşmesi iptal edilen müteşebbise ait bilgileri 15 gün içerisinde Organik Tarım Bilgi Sisteminden(OTBİS) siler.

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(G.Müdür)